

DZIENNIK BIAŁOSTOCKI

Wychodzi codziennie z rana, prócz dni poświęconych.

Numer pojedynczy 10 marek.

ADMINISTRACJA: Rynek Kosciuszki № 1.

Telefonu 63 — Otwarta od godz. 9—2 od 5—7 wiecz.

CENA OGŁOSZEŃ: 1 wiersz nonp. przed tekstem 60 mk., w tekście 75 mk. za tekstem 40 mk., ogłoszenia szersze ponad jeden łam za wiersz jednospaltowy 50 mk. Ogl. drobne po 20 mk. za wyraz, tłusty druk podwójnie. Poszukującym pracy po 5 mk. Ogłoszenia w numerach niedzielnych i świątecznych, oraz nadesłane po g. 2 popołudniu o 20% drożej. Admin. nie odpowiada za terminowy druk ogłoszeń zamiejscowych. Układ wszystkich ogłoszeń sześciospaltowy. Ogl. zagraniczna o 100 proc. drożej.

REDAKCJA: Rynek Kosciuszki № 1 — Tel. 63.

Redaktor przyjmuje codziennie od 11 r. do 1 popł.
Sekretariat redakcji czynny od 11—1 popł. i 5—7 wiecz.
Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada.

Prenumerata z odroczaniem do domu i przez poczt. wynosi 250 mk. mies.
Prenumeratę przyjmuje się tylko miesięcznie.

Sesja nadzwyczajna Rady Ligi Narodów.

Genewa, 25.8 (Pat.)

Sesja informacyjna Ligi Narodów arcydowodnie komunikuje, że wiecbrabia Iszhij, przewodniczący Rady Ligi, zwołał posiedzenie Rady do Genewy na dzień 99 b. m. na sesję nadzwyczajną w celu przeprowadzenia dyskusji w sprawie pisma prezydenta Rady Najwyższej, dotyczącego wykreślenia granicy na Górnym Śląsku.

Podpisanie traktatu pokojowego amerykańsko-austriackiego.

Wiedeń, 25.8 (Pat.)

Wczoraj w ministerstwie spraw zagranicznych nastąpiło podpisanie traktatu pokojowego między Stanami Zjednoczonymi a republiką austriacką.

Niemcy przygotowują okupację okręgu Halczyńskiego.

Bytom, 25.8 (E.E.)

Niemcy organizują oddziały mające na celu wyparcie Czechów z okręgu Halczyńskiego na Górnym Śląsku. Oddziały te ćwiczą się już w Raciborzu i Gliwicach.

Projekt okupacji terenów czeskich przez wojsko niemieckie nastąpić ma w najbliższym czasie. Przygotowania niemieckie do napadu na Czechów są niemal jawne.

Strajk kolejowy zlikwidowany.

Poznań, 25.8 (E.E.)

Na konferencji a ministra b. dz. pańskiej przyszło do porozumienia z przedstawicielami strajkujących kolejarzy. Dzisiaj o godz. 2 pracownicy kolejowi i robotnicy warsztatów powrócą do pracy.

Sprawy irlandzkie.

Chorze, 25.8 (Pat.)

Komitet komunistyczny ustalił warunki odpowiednio dla rządu angielskiego i przystał je przywódcem irlandzkim. Odpowiedzią zajęcie się dziś parlament irlandzki na tożsamym posiedzeniu. Potem zredagowana będzie ostateczna odpowiedź, która zostanie wręczona Lloyd Georgowi, prawdopodobnie w piątek wieczorem.

Proces przeciwko mordercy majora Montelogue.

Bytom, 25.8 (Pat.)

Dzisiaj rozpoczął się przed sądem koalicyjnym wojskowym w Tornowskich Górach proces przeciwko mordercy majora Montelogue Josehka.

Projekty ordynacji wyborczej.

Warszawa 25.8 (Tel. od wł. kor.)

Biuro sejmowe rozstało projekt ordynacji wyborczej do sejmu i senatu z ważniejszych postanowień ordynacji wyborczej do sejmu artykuł 5-ty normuje iż wybory z całego obszaru Rzeczypospolitej wybierają 360 posłów. Liczba posłów w poszczególnym okręgu będzie określona w następujący sposób: ogólna liczebność ludności cywilnej całego państwa należy podzielić przez liczbę 360. Przez otrzymany w ten sposób iloraz należy podzielić liczbę ludności cywilnej każdego okręgu wyborczego. Iloraz pokaże liczbę posłów jaka ma być wybrana w okręgu. Artykuł 27 my mówi: każdy okręg wyborczy dzieli się na obwody głosowania z których żaden nie powinien obejmować więcej niż 5 tysięcy mieszkańców. Nadzór nad czynnościami komiteta wyborczego sprawuje wedle artykułu 22 minister spraw wewnętrznych, który adziela innym instrukcji i wyjaśnień. Minister może mianować zastępcę dla tych czynności którym jest generalny komisarz wyborczy. Zgłoszenie kandydatary poselskiej winno być podane przez co najmniej 300 wyborców. Dopuszczalne są związki wyborcze.

Ordynacja wyborcza do senatu przewiduje 90 senatorów. Każde województwo stanowi jeden okręg wyborczy. Warszawa stanowi oddzielny okręg. Liczba senatorów określa się w następujący sposób: ogólną liczbę ludności całego państwa należy podzielić przez liczbę 90. Przez otrzymany w ten sposób iloraz należy podzielić liczbę ludności cywilnej każdego okręgu wyborczego. Iloraz ten wskaże liczbę senatorów danego okręgu. Wybory do senatu prezydent Rzeczypospolitej ogłasza jednocześnie z wyborami do sejmu. Dzień głosowania wyznacza się na następną niedzielę po wyborach do sejmu.

Z komisji skarbowo-budżetowej.

Warszawa, 25.8. (Tel. od wł. kor.)

W komisji skarbowo-budżetowej wbrew porządkowi obrad nie przystąpiono do rozpatrywania preliminarzy poszczególnych ministerstw. Komisja postanowiła odbyć przedtem dyskusję generalną nad budżetem i zawiadomiła ministra skarba do udziału w obradach D-r Steczkowski nie przybył na posiedzenie komisji, ponieważ odbywała się również Rada Ministrów celem załagodzenia strajka kolejowego. Minister skarba zawiadomił pisemnie komisję, że w miejsce dra Rybarskiego zamianował wiceministrem p. Markowskiego dotychczasowego referenta skarbowego w Kielecach. Komisja postanowiła odbyć dyskusję generalną nad budżetem z uwagą na połączenie skarba i ewentualnie nowej emisji biletów głosowanie nad wnioskiem dra Diamanta o natychmiastowe zwołanie w tym celu sejmu zostało odrzucone do wyjaśnienia Ministra skarba na jutrzejszym posiedzeniu komisji wśród stronnictwa a zwłaszcza w Klubie Pracy Konstytucyjnej objawia się niezadowolenie z powodu stanu finansowego.

Posiedzenie Rady Ministrów.

Warszawa 25.8 (Pat.)

Rada Ministrów zatwierdziła na dzisiejszym nadzwyczajnym posiedzeniu wszystkie przyzyczenia udzielone w Poznaniu przez wysłańców rządu pracownikom kolejowym. Następnie Rada Ministrów uchwaliła rozszerzenie tych warunków zmierzających do polepszenia bytu wszystkich pracowników państwowych i kolejowych. Szczegółowe postanowienia zapadną w sobotę.

Polsko-francuski układ naftowy.

Paryż, 25.8 (EE)

Podpisanie polsko-francuskiego układu naftowego ma nastąpić w najbliższym czasie. Oba rządy nie ogłosiły dotychczas arcydowodnie warunków umowy, które mają być dla Polski korzystne i nie krępują jej wywozu. Rząd francuski pragnie rozciągnąć przywileje płynące z zawarcia konwencji naftowej nie tylko na firmy francuskie lecz także na przedsiębiorstwa obecne w których zaangażowane są przedsiębiorstwa francuskie.

Systematyczne napady bojówek niemieckich.

Bytom, 25.8 (EE)

Z powiatu Rybnickiego donoszą, że członkowie tamtejszych bojówek niemieckich występują w roli komunistów i urządzają systematyczne napady na ludność polską.

Wywożenie z ukrywania zabytków polskich i Moskwy.

Moskwa, 25.8 (E.E.)

Prezes delegacji rosyjskiej do spraw reewakacji wyjeżdża do tydzień zagranicę. Dotychczas odbyło się tylko jedno spotkanie Szmida z prezesem delegacji polskiej Olszewskim, które podobno było bezprzedmiotowe wobec oczekiwanego wyjazdu Szmida. Jednocześnie krąży apocryfowe pogłoski o nadzwyczajnym rachunku we wszystkich składach rzeczy, podlegających zwrotowi Polsce. Przedmioty są przewożone w inne miejsce, częściowo sprzedawane. Wiadomo napewno, że w tygodniu ubiegłym wywieziono z Moskwy 20 dzianonów, w tej liczbie dzwony katedry grodzieńskiej. Wywieziono również maszyny cementowul „Wolyn” i towarzystwa akcyjnego K. Radzki do Jekaterynosławia.

Pierwsze transporty do Rosji.

Ryga, 26.8 (Pat.)

Wczoraj przybył do portu ryskiego amerykański statek z ładunkiem 6825 worków mąki pszennej przeznaczony dla głodnej Rosji.

W tych dniach oczekiwany jest transport 300.000 padów zboża. Do Rewla ma przybyć wieczorem 5 statków amerykańskich z mąką.

Giełda warszawska

Warszawa 25.8.

(Tel. od wł. korosp. „Dz. Biał.”)

Londyn—9550—9450

Paryż—203—201.50

Wiedeń—244—245—244

Berlin—50.36—30.85

Dolary St. Zj.—2537.50—2525

Wiadomości w kilku wierszach.

Poselstwo ramańskie dementuje wiadomość podaną do prasy przez sowiecką misję dyplomatyczną, w której między innymi powiedziano, że p. Karachon zawiadomił rząd ramański o swym przyjeździe do Warszawy, oraz o tem, że jest gotów rozpocząć rokowania z delegacją mianowaną przez Ramanję.

Spis ludności Litwy Środkowej wobec trudności technicznych, oraz braku środków został odłożony.

Do Friedenhatta przybył kontroler powiatowy, celem aregalowania sprawy straży gminnej, do której wejść mieli zarówno polacy jak i Niemcy. Ludność polska dowiedziawszy się o tem, zebrała się w liczbie 1500 ludzi i energicznie zaprzętała przeciw przywódcy niemieckim do straży gminnej.

Pożar w Białymstoku.

Szczegóły pożaru. Przyczyna pożaru. Żywiolowy charakter pożaru. Dzielna akcja strażaków. Skutki pożaru. Pomoc innych straży ogniowych.

Mimo szeregu pożarów, jakie miały miejsce w Białymstoku, społeczeństwo nie oświadczyło sobie dostatecznie niebezpieczeństwa zagrażającego miastu. Przedewszystkiem systemem budownictwa, skupienie zabudowań wszelkiego rodzaju, w tym domków drewnianych, pozatem pewien stosunek obywateli do straży ogniowych i urządzeń przeciwpożarowych.

Istotnie dzięki poświęceniu się i ofiarności jednostek Białostockiego oddziału państwowej straży pożarnej, Straży Ochotniczej i pod tym względem przodaje innym miastom w Kraju. A jednak Straże ogniowe nie posiadają ilości dostatecznie narzędzi niezbędnych dla akcji podczas większego pożaru.

A więc brak dostatecznej ilości wozów, przydała by się jeszcze jedna maszyna parowa typu leższego i t. d. Zwrócić by należało również uwagę na hydranty, które często w chwili najkrytyczniejszej odmawiają posłuszeństwa, wreszcie odbadować wieżę eiszeń w Wasilkowie. Podczas pożaru ostatniego mieliśmy właśnie nader przykłąd do jakiego stopnia akcja była utrudniona wobec braku wody, niewystarczającej długości wozów.

„Mądry polak po szkodzi” tak mówi złośliwe przysłowie, należy jednak dziś jeszcze przystąpić do poczynienia koniecznych inwestycji — do poparcia wysiłków Białostockiej Ochotniczej Straży Ogniowej, która podczas pożaru ostatniego wespół ze Strażą miejską, rzec można uratowała miasto od katastrofy nieobliczalnej wprost.

Olbryzma katastrofa jaka miała miejsce we śróde wymagała oświetlenia bliższego, wobec czego adaliśmy się wczoraj na pogorzelsko w towarzystwie Kom. B. O. S. O., p. Markasa, który udzielił nam szereg wyjaśnień.

Alarm nastąpił o godz. 7 m. 30 wcz. w kilka minut potem zaalarmowane straże ochotnicze i miejskie przybyły na pożar.

Pożar wszczął się na fabryce Wolmana w dziale przedzielonym od iskry motora. Oto we śróde wobec braku wody elektrownia przetrwała dostarczenie energii elektrycznej, tymczasem motory nie wyłączyły. Z chwilą kiedy elektrownia ponownie dała prąd, zbyt silne napięcie doło szereg iskier od których zapalił się karz przedczy na motorze. Kabel wody zgasił motor, jednak na dole zajęła się przedczy. Robotnicy rzucili się po wodę lecz nim zdążyli wrócić cały parter ział płomieniem o ratanka nie było wprost mowy. Zaalarmowano Straż Ogniową. Niezwłocznie przybył Kom. B. O. S. O. p. Markas.

Tymczasem ogień, znajdując żer niezwykle bogaty z okien parteru lizał językami płomieni okna piętra pierwszego, pożarł w jednej chwili ramy i wdarł się do wnętrza a wielką kwadransą przerzedził się na wszystkie piętra, przeżarł dach i zmienił fabrykę w ślup ognia dyszącego piekielnym żarem.

Przybyłe straże ogniowe na próżno asilowały pokonać rozszałony żywiol. Należało już pomyśleć o ratowaniu zabudowań sąsiednich. Równocześnie niemal żar płomieni i iskry kierowane przez wiatr wzniesły pożar na fabryce Zylberfeniga. Zapaliły się ramy okienne i dach świeżo smolony. Ogień z siłą żywiolową wdarł się i do tej drogłej fabryki.

Zaczęły się palić domki drewniane w pobliżu fabryki, płoty, zatliły się domy położone dalej. Zdawało się, iż lada chwile ogień rozszerzy się w kierunku ul. Częstochowskiej, Jarowieckiej i Kapcekiej, przerażając się z posesji na posesję.

Nie sposób było ratować fabryki Wolmana i Zylberfeniga, należało zlokalizować pożar, nie dopuścić do rozszerzenia się bronąc od ognia domy przyległe. Ogniem były zagrożone fabryki Marcjana, Markasa, Prejsmana, domy Pekera, Andarskiego.

Różpoczęło się zmaganie z żywiołową siłą ognia, który zagrażał już miastu całemu. Straże czyniły wysiłki bohaterkie wprost a ta brak wody, niedostateczna długość wozów. Obsadzono dachy zagrożonych domów, gaszono dachy które się zaczęły tlić wreszcie stoczono walkę broniąc domy drewniane. Na szczęście kierunek wiatru uległ zmianie. Linje komunikacyjne ognia przecięto stramieniami wody i zwolna w zartęj walec płomienia wyrzuci się masłoty dalszych zdobyczy. Komendant B.O.S.O. p. Markas i Komendant Straży Miejskiej opanowali sytuację.

Podczas akcji miały miejsce fakty niezwykle poświadczenia i bohaterstwa strażaków. Naprz. gdy płomienie opanowały parter i klatkę schodową fabryki Wolmana na pierwszym piętrze znajdowała się jedna z robotnic, której groziła niechybna śmierć. Z narażeniem życia swego na ratunek rzucił się strażak z B. O. S. O. Mataszewski i wyniósł ją z ognia odnosząc ogólne poparzenia ciała. Obrażenia ciężkie odnieśli również strażacy Symche Boskes, Kwater, Szyglic, Zawicki i Ossiański.

W czasie akcji ratunkowej raną dymną i przywalił strażaka Miejskiej Straży Ogniowej Półtoraka Aleksandra, który odniósł ciężkie poranienia głowy i skaleczenia nogi. Ranę niezwłocznie odwieziono do szpitala żydowskiego.

W powyższej akcji wybitny udział brała Harcerska drużyna pożarna, z której najbardziej wyróżnił się dh. Łukaszczyk Józef i Łasota Michał.

Jak dotychczas stwierdzono, pogłoski o ofiarach ludzkich są mylne.

Podczas pożaru panował popłoch niesłychany w całym kwartale. Ze wszystkich kamienie pobliskich i domków wynoszono rzeczy. Nieopisane przerażenie ogarnęło mieszkańców, którzy oczekiwali niechybnej wprost katastrofy.

Gdy powiedziałem p. Markasowi kilka słów wyrażając podziw, iż dzięki akcji straży zdołano opanować ogień, p. Markas nie krył obaw jakże miał wczoraj.

Pożar ostatecznie pochłonął 2 fabryki Wolmana i Zylberfeniga (5 zabudowania fabryczne) i 3 domki drewniane.

Straty przy obliczeniach straconych sięgają 6 milionów marek. Zginęło 8 asortymentów maszyn na jednej tylko fabryce.

Katastrofa nie tylko przyniosła olbrzymie straty fabrykantom lecz jednocześnie około pięciuset robotników pozbawiło pracy na czas nieokreślony.

Na pożar przybyli przedstawiciele władz państwowych i komunalnych, między innymi pp. Starosta dr. Rybołowicz, prezydent Szymański, wice-prez. W. Łaszczyński.

Gdy zabrakło wody p. prez. Szymański wydał zarządzenie zamknięcia wody we wszystkich dzielnicach miasta prócz tej w której był pożar.

Pogorzelsko sprawa wróciła niezwykle przygnębiając istny ementarz. Szezerzą pastką dymiącą jeszcze nagie mary, sterząc szkielety maszyn nawpół zasypane popiołem.

Kończąc smutny przegląd ramowisk pytam p. Markasa jak długo czasu trzeba by na odbudowanie spalonych fabryk.

— To kwestja czy w przeciągu lat najbliższych da się je odbudować. Dziś koszt wyniósłby około 2 miliardów, tymczasem właściciele ponieśli zbyt duże straty.

Po obejrzeniu pogorzelsko p. Markasa zaprosił do swojej fabryki, gdzie demonstrował to zabezpieczenie, jakie każdej chwili zagraża fabryce od byłe iskierki.

Na fabryce p. Markasa są wszelkie urządzenia przeciwpożarowe, jednak pożar sąsiednich posesji nie dają gwarancji bezpieczeństwa.

Pożegnaniem p. Markasa, oblicząc ma, iż prasa spełni swój obowiązek odwołując się do społeczeństwa o poparcie usiłowań zmierzających do alepszenia naszych środków walki z ogniem.

Potrzebne są pieniądze na kapno węzy, na kapno maszyny parowej dla B. O. S. O. Należy odbadować wieżę eiszeń. Wydatki na to wszystko są drobnostką w porównaniu do strat jakie pożary przynoszą.

Przykład Grodna i ostatni pożar w Białymstoku są chyba dostateczną przestroga.

Zwrócić należy również uwagę p. p. fabrykantów na konieczność askarowania fabryk chociażby na pewną samę, gdyż inaczej każdy pożar doszczętnie rajnaje fabrykanta.

Benedykt Fil powie.

Capsey satrapowie.

Nie nie pomogło. „Ogniem i mieczem” pozwolił wystawić na scenie dopiero w r. 1906 cenzor Iwanowski, przyzem nie oszczędził autorowi uwagi:

— Ja to paszczam. Ale to nie będzie miasto powodzenia. Publiczność nie bierze się już na sztuki historyczne.

Nie tał tej poełchy Szuka a Gawałewicza w F. harmonji doznało wielkiego powodzenia, chociaż grano ją w sierpniu, w czasie stanu wojennego. Gratowała ma lichy sezon:

Pojechał Warszawę i odwiedano do „Pitra” Jankoljo. Białawę po nim objął starszy cenzor.

Krzysztof Władimirowicz Emmauskij.

P. Emmauskij, jako cenzor czytał „karyery”.

To zdanie powierzono cenzorom najostrożniejszym i najbardziej zaufanym, cenzora bo wiem najwięcej bola się pism brakowych, jako poczynniejszych.

— Co wydrakuje „Si wo”, albo „Wiek”, to czyta szlachta i inteligencja. Przeczyta, podoma i gazetę odłoży. Te czytają nawet stróże, nawet dorozkaże.

Pan Emmauskij był też bardzo ostrożnym i sarowym, ale ludzkim. Nie czytał pomiędzy wierszami, jak Iwanowski, nie starał się pismom dokazać. Prinił jedynie swój obowiązek.

Po zatam p. Emmauskij miał jeszcze jedną, nieco cenioną w owy h czasach zoltr... Oto posiadł żonę, której pensja męża, d śc niska, nie wystarczała Panu „redczyni” lubiła wyjazdy na letnie mieszkanie, nawet wycieczki do Sopot, marzyła nawet o Nizy, nawet o Monte Carlo

36

gazie pragnęła spróbować szczęścia przy ralecie i trente ci qaranie Dzięki tym zachetankom i wpływowi, jaki wywierała na męża, p. Emmauskij wkrótce okazał się „przystępnym” i przyjął po 30 rabli miesięcznie od redakcji każdego „karyera”.

— Pan radca czyta przecież w noey a nie możemy żadoć ciar dla nas.

P. Emmauskij istotnie przyjmował cenzurę namera porannego do god. 11 w noey, gdy taki Iwanowski chłopaka, który przybył z odbitką cenzaralną po godz. 9 wieczorem, wyrzucił za drzwi.

P. Emmauskij w zamian za pensję miesięczną, informował, o czym i jak pisać niewcino i pozwolił na drakowanie sprawozdań teatralnych i notatek kr. nikarskich bez cenzury. Był zaś tak lojalny, że zbana podpisywał nawet to, co by wieczorem przed wydrakowaniem namera wykreślił, lub zlagodził.

Był ostrożny, a przecież raz zdarzył ma się lapsas, który zabrał ma kilka godzin porannych.

Oto w noey przed adaniem się na spoczynek... greł preferansa... spostrzegł, że w korespondenji z Rzymu pisał notatkę o Lwie Tolstoj, świeżo wyklętym przez petersbarski Synod prawosławny Zad, won! do redakcyi. Telefon nie odpowiadał. Redakcyja była już zamknięta. Nie osnął tej noey i czekał na „karyera”. Kiedy go przyniesono, pochwyił pismo gorączkowo i spojrzal na rabykę korespondenji... W liście z Rzymu nie było notatki o Tolstoj.

Emmauskij odetchnął i o godz. 10 zrana telefonował do redaktora Olszewskiego.

— Proszę podziękować pana F. za wykreślenie notatki o Tolstoj, którą niebacznie pisał. Byłoby straszne piekło. A niechaj F do mnie zatelefonuje, gdy przyjdzie.

Tak się też stało. P. Emmauskij znowa dziękował.

Od tego czasu miałem a niego nieograniczone zaufanie. Kiedy jechał na polowanie, nie szedł na preferansa, przedztał:

— Nie będę dzisiaj czytał cenzury. Wiem, że pana można zaufać.

Cenzor rosyjski nie wiedział, że dla czegoś frazesa dziennikarz nie zechce narazić byta pisma i los rzeczy współpracowników — zwłaszcza, gdy to sprawie Polski szczęście nie przyniesie.

Jako najprzód pełniący obowiązki a później jako prezes komiteta ce zary p. Emmauskij nie się nie zmienił. Zachował dawny, serdeczny, niekiedy nawet pcalny stosunek z redaktorami, oraz ich zastępcami. Zatrzymał nawet, dawną swą pensję, jaką od redakcyi pobierał jako cenzor... Nie dokazał pismom, nie przesładował autorów, tem więcej, że z Petersburga zaczęły wiać wiatry łagodniejsze.

Paul przeszoła, zamieszkałszy w mieszkanie, urządzone przy ul. Miodowej, lubiła przyjmować gości, zwłaszcza w święta rosyjskie.

Na wielkanoc każdy redaktor i księgarz większy masiał być na święconem a pana prezesa. Wszyscy przychodzili bez skrapala... bo przecież jedna redakcyja przysłała koniak, druga kosz wina, trzecia znowa coś innego.

Przy stole biesiadnym było gwarno i wesoło, bardzo wesoło. Nie dziwnego, rej tam wadzili radca Włodzimierz Tr. fimowicz, pan radca (Grek z pochodzenia) Teodoridi, który lubił paszcząć się na dowcipy przy forteplanie a obaj oni nie lubili „oczyszczennoj” w batlece, a tem mnicj w kieliszku. Gdy nalano kieliszek, już gnił w gardle.

(C. d. n.)

Białystok ilustrowany.

Rozmiary katastrofy środowiczej znievolmente Kom. B. O. S. O. p. Markasa do wezwania na pomoc Straży Ogniowej z Warszawy, która niezwłocznie przygotowała się do odjazdu do Białegostoka, gdy jednak sytuacja polepszyła się przyjazd Straży Warszawskiej odwołano.

Wezwano również do pomocy Sapaśską Ochotniczą Straż Ogniową, która przybyła do Białegostoka w całym komplecie niestety z pewnym opóźnieniem. Dziwnie się w Sapaśka rzeczy dzieją. S.O.S.O. nie może nigdy dostać koni w potrzebie. W ostatnim wypadku nie pomogła nawet interwencja p. Wojewody i zarządzenie wydane Komendantowi pol. p. w Sapaśka nie zostało wykonane. Konie masiano zdobywać siłą a wł. remizy miejscowej.

Czyżby władze w Sapaśka nie miały zrozumieć tak prostej rzeczy że należy Straży Ogniowej pomagać.
A. Lbk.

Orkiestra Namysłowskiego w Białymstoku.

Zaproszona do Białegostoka na koncerty podczas pobytu Naczelnika Państwa, Orkiestra Namysłowskiego obecnie koncertuje codziennie w ogrodzie miejskim w godzinach 8—11 wieczorem. Koncerty te ścigają tłumy słuchaczy, cieszą się powodzeniem ołbrzymim będzie więc nie od rzeczy jeśli szczegółów kilka o orkiestrze podamy.

Orkiestrę zorganizował p. Namysłowski (Ojciec) czterdziści lat temu, kiedy po akończeniu konserwatorjam, przemęczony pracą na pola mazyeznem osiadł w majątku swoim Chomeńsko Ziemi Łabelskiej, pow. Zamojskiego. Tu zorganizował orkiestrę z włościan okolicznych, nie mając zresztą zamiaru koncertować z nią. Sława o orkiestrze jednak sięgnęła poza okolice i orkiestra ze swoim mistrzem ruszyła w świat.

Tysiące koncertów zorganizowanych w całej Polsce, podniesienie kultury mazyeznej na poziom najwyższy—oto dorobek orkiestry Namysłowskiego. Wstawiło orkiestrę również wykonywanie mazurków kompozytji Namysłowskiego, którego słasnie by nazwać można "królem mazurków". Jakże naprawdę znaczenie miała muzyka polska narodowa świadczy fakt, iż moskale w ciągu 12 lat nie pozwalali na koncerty na kresach.

Ojciec Namysłowski wbrew pogłoskom żyje, lecz utracił wzrok i musiał zaprzestać pracy składając w ręce syna p. Stan. Namysłowskiego swoje akohane dzieło.

P. Stanisław Namysłowski należy do pierwszorzędnych dyrygentów w Polsce Wirtuoz skrzypk. p. Stanisław Namysłowski ukończył konserwatorjam w Pradze Czeskiej, jako uczeń słynnego prof sora Szewczyka Pierwsze koncerty w Pradze Czeskiej w Filharmonji, daly mu markę wytrawnego dyrygenta. Wszystko to sprawilo, iż dzieło ojca Namysłowskiego syn z powodzeniem prowadził dalej.

Wojna Europejska przyniosła orkiestrze szkody niepowetowane. Spalone zostały instrumenty a orkiestra przerwała prace na 3 lata. Dopiero w r. 1917 orkiestrę nowo powołal do życia p. Stanisław Namysłowski. Orkiestra liczy obecnie 37 członków i jeśli chodzi o zarobki nie słasnie jest za jedną z bogatych w Polsce Repertarn orkiestry jest oparty przede wszystkim na utworach kompozytorów polskich, jakkolwiek i ze skarbniicy muzyki obecnej czerpie źródło.

Dziś wieca z pośród członków orkiestry gra w orkiestrze Filharmonij i w operze warszawskiej niektórzy zajmują palpy solistów i wszystko to jeśli się zważy, że do orkiestry wchodzi wyłącznie od początków uczenia mazyeznego kształceni.

Ukazał się w druku i jest do nabycia we wszystkich księgarniach i redakcji „Dziennika Białostockiego” (Rynek Kościuszki 1). Niezważając na niezwykle krótki termin wykonania pierwsze to wydawnictwo ilustrowane o Białymstoku zdamicwa bogactwem swem ilustracji opisów i wyglądem przypomina wytworne artystyczne wydawnictwo zagraniczne.

Cena zeszytu obliczona pierwotnie w wysokości mk. 350 niestety musiała alec zmiane, gdyż podczas druku wydawnictwa koszty robocizny zecerckiej, drukarskiej, klisz i papiera podniosła się przeszło o 45 proc. komisja wydawnicza zeszytu „Białystok ilustrowany” sądzi iż mimo to społeczeństwo białostockie bez wyjątków nabędzie zeszyt, przyjmując pod awęgę, iż cena ta jest stosankowo niska i obliczoną jedynie na pokrycie kosztów wydawnictwa.

Pierwszy egzemplarz „Biał. ilustr.” został doręczony Naczelnikowi Państwa pozatem zeszyt sprzedaje się we wszystkich miastach Polski.

W Białymstoku orkiestra koncertowała kilkakrotnie jeszcze przed wojną, obecnie zaś koncerty potrwają do poniedziałka dnia 29 sierpnia włącznie

W rozmowie z jednym z członków orkiestry dowiedzieliśmy się o fakcie przykrym obojętności władz odnośnych do poczynań o znaczenia kulturalnem. Oto nawet za moskali czyniono pewne algii orkiestrze, mianowicie podczas przejazdu kolejami za wagon III klasy oblicza no według taryfy klasy IV, zaś obecnie orkiestra z żadnych algii nie korzysta Tymczasem Ministerstwo Kultury aźnało orkiestrę za czynnik wielce pożyteczny dla szerzenia w Polsce kultury mazyeznej o wyższym poziomie.

Orkiestrę p. Namysłowskiego nie przedko astyszmy ponownie. Jak się dowiadujemy orkiestra wyjeżdża na koncerty do Ameryki.

A. T.

Kronika.

Z Żeńskiego Gimnazjum. Przełożona Gimnazjum zawiadomila Sz. Rodziców i Oplekanów że rejestracja aezenie będzie się odbywała 29, 30 i 31 sierpnia. Opłatę za egzamina wstępne i wpis aezeniec nowowstępujące obowiążane są opłacić do 31 sierpnia.

Rok szkolny rozpocznie się 1-go września aroczysem nabożnistwem o g. 10. Tego samego dnia o g. 1 p. p. rozpoczna się egzamina wstępne.

Na cześć Naczelnika Państwa skomponował p. L. Cygan marsz p. t. „Hold Białegostoka.” Utwór ten odegrała orkiestra p. Cygana przed Naczelnikiem Państwa w dnia 21 b. m., podczas pobytu J-go na Matcha futbolowym. Adjuatant Naczelnego Wodza por. S. Stan wyraził z polecenia Naczelnika podziękowanie p. L. Cyganowi.

Zarząd Koła Nabywco Rozdzielczego pracowników państwowych w Białymstoku zawiadomila panów delegatów poszczególnych a rządów państwowych że w dnia 27 sierpnia r. b t j. w sobotę w lokala Izby Skarbowej, II piętro, pokój 14, odbędzie się zebranie w sprawach: opałowej i arowizacji na przyszły śc. Urosza się o punktualne przybycie

W niedzielę dnia 28 sierpnia r. b. o godz. 5 ej p.p. odbędzie się Ogólne Zebranie Członków Narodowej Partji Robotniczej w lokala własnym Rynek Kościuszki 1.

Sprawy ważnej Koleżdy stawicie się licznymi

Zarząd Okręgowy Wejście na Zebranie za legitymacją członkowską

(m) Taksy w restauracjach. Wkrótce w rowad one zostaną jednolite taksy we wszystkich miejscowych i jadłodajniach, kawiarniach itd. wszelkie ahylenie się od nich będzie surowo karane.

Prawie pożar. (m) Onegdaj z przyczyn niewiadomych wybuchł pożar w domu Maszewickiego przy al. Mazowieckiej w nieobecności domowników. Dzięki wysiłkom sąsiadów udało się ogień aagasić. Znaczących strat nie było.

(m) **Zadośćuczynienie żądaniu.** Robotnicy przedalali wystawili ostatnio żądanie 30 procentowej podwyżki, któremu to żądania fabrykanci zadośćuczynili.

(m) **Związek lokatorów** zawiadomila, iż pogłoska o rzekomej zmianie astawy lokatorów, zamieszczona w „Dzienniku Lwowskim”, pozbawiona jest wszelkich podstaw. (Istawa wspomniana pozostaje w pełnej mocy, ponieważ Koła rządowe tak i większość sejmowa są przeciwko wszelkim zmianom.

We wzmiance pod tytułem „strajki” wkradła się omyłka: Garbarze zażądali nie 75 proc. podwyżki, jak brzmi notatka, lecz 50 proc.

Sprawy kwalifikacyjne. (m) Komisja kwalifikacyjna przy Magistracie zawiadomila, że wszystkie zakłady, firmy i instytucje aprawnione do otrzymania deputatów dodatkowych za miesiąc październik powinny przedstawić do dn. 2-go września spis swych robotników do Wydziala Kwalifikacyjnego przy Magistracie.

Spisy mają być wykonane w 2 egzemplarzach i potwierdzone przez Inspektora Pracy.

Formularze można otrzymać w Magistracie. W razie nieprzedstawienia spisów w terminie wyznaczonym, tracą robotnicy możność otrzymania za m. październik deputatów dodatkowych.

Wypadek. (m) Dn 23 b. m. na Rynku Kościuszki przechodnie zaawazylsi leżacego człowieka nieprzytomnego. Natychmiast wniesiono go do sąsiedniego domu i przyprowadzono do przytomności Przybyli lekarz stwierdził porażenie słoneczne.

Przejechany. (m) Samochód № 138 onegdaj przejechał i lekko zranił 12 letniego Kazimierza Szulpa. Chłopaka odwieziono do szpitala żydowskiego.

W tymże dnia dorożkarz Zyfler przejechał małoletniego Grębsztajna Dorożkarza zatrzymano.

Kradzieże. (m) Przedwczoraj przedostali się złodzieje do mieszkania J. Brenera przy al. Kolejowej i wykradli odzież i pościel na sumę 60 tys. Mk.

P. Binsztokowi przy al. Rynek Kościuszki podczas nieobecności domowników który byli na aroczyści ści niedzielnij wykradziono bielizny, odzieży i kosztowności wartosci 100 tys. Mk.

Oflara

Na ochronkę „Złobek” przy al. Modlińskiej mk. 1500 M. Salkowska za szkody wyrządzone przez jej psa p. maj. Janaszkiwiczom.

Obwieszczenie.

Wydział Hipoteczny Sądu Okręgowego w Białymstoku obwieszcza, że otwarte zostało postępowanie spadkowe po zmarłych:

1) Chaimie Kahanie (Kaganie) właściciela nieruchomości w Białymstoku przy al. Kraszewskiego pod miejskim № 1051 i pol. 34;

2) Wincentym Cimoszaka właściciela osady nadziałowej we wsi Klepacz gminy Białostoczek powiatu Białostockiego;

3) Mejerze Lejbie Wendela współwłaściciela nieruchomości w Białymstoku przy al. Nowy Świat pod miejskim № 1535 pol. № 4;

4) Elji Lejby i Peszy małż. Ajer właściciela nieruchomości w Białymstoku przy al. Kapieckiej pod miejskim № 1456 pol. 6 podług zaświadczenia Magistrata, a podług planu przy al. Gieldowej pod № 61

5) Chanie Kwater właściciela nieruchomości w Białymstoku przy al. Sachrej pod miejskim № 3330 pol. № 4.

Termin regulacji spadków tych wyznaczony został na dzień 5 aradnia 1921 roku w Kancelarji Hipotecznej gdzie interesowani wiani zgłosić prawa swoje pod skutkami prekluzji!

Białystok dnia 24 maja 1921 r.

Obwieszczenie.

Wydział Hipoteczny Sądu Okręgowego w Białymstoku ogłasza, że na dzień 1 marca 1922 roku wyznaczony został termin pierwsiatkowej regulacji hipoteki dla nieruchomości:

1) ziemskiej Kojdany powiatu Białostockiego przestrzeni 87 dzies., należącej do Piotra i Grzegorza Kisielów oraz do masy spadkowej po Teodorze Kisielu;

2) ziemskiej Hoźna powiatu Białostockiego przestrzeni 1557 dz. 694 sąż. kw., należącej do masy spadkowej po Ottonie Modlu;

3) w Białymstoku przy al. Marjampolskiej pod miejskim № 3203, polie. № 27 (według akta Błotnej-Pleszczenej № 2247) przestrzeni w długość 73 sąż., a w szerokość 7 i pół sąż. należącej do masy spadkowej po Janie i Marji małż. Sowiekich;

4) ziemskiej „Borzysko” pow. Białostockiego przestrzeni 420 dzies., należącej do Juljana Siemieniaka, Filipa Pikały, Kacora Smolińskiego i do masy spadkowej po Albinie Murze, jak również do Heleny Morze, jak również do Bronisławy Morze.—1

5) w Białymstoku przy al. Kapieckiej pod miejskim № 1539 polie. № 4 przestrzeni 151,90 sąż. kw., należącej do masy spadkowej po Szmula vel Ajjyka i Rywek małż. Peszc.

W terminie wymienionym wywo się do kancelarji tegoż wydziala hipotecznego wszystkich, którzy chcą zgłosić swe prawa do pomienionych nieruchomości pod groźbą skutków przewidzianych w 154 i nast. art. U. H. z 1818 r.

Białystok dnia 18 sierpnia 1921 r.

Każdy mieszkaniec m. Białegostoku winien posiadać album „Białystok ilustrowany“.

KINO
„APOLLO“

w 6 aktowym dramacie
p.-g. pow. Ad. Chamisso

Słynny **Paweł Wegener**

znany z obrazów „Galernik“, „Golem“ i w. i.
i jego uroczą partnerka

Lydja Salmonowa

Powiększona orkiestra
Solo skrzypcowe wykona
p. DOKTOROWICZ.

Człowiek, który sprzedał swój cień

Kasa czynna od g. 6.30.
Początek
o 7, 8.45 i 10.15 w.

„Dernier cri“
twórczości.

KINO
„MODERN“

„Dernier cri“
twórczości.

TAJEMNICA PARYŻA

wielki film w 3 ch serjach.

Według powieści
słynnego
EUGENIUSZA SUE.

Dziś | serja

Wytwórnia włoska
CAEZAR-FILM
w Rzymie.

p. t.

TAJEMNICA KSIĘSTWA GEROLSTEJN

Artyści wielkiego teatru Królewskiego
w Rzymie

Olga Benetti, Enea Saredo i Gustaw Serena

w głównych rolach

Seanse 6.45, 8.30 i 10.15 w.

Intendentura D. O. G. Białystok rozpisuje
niniejszym konkurs na dostawę drzewa opa-
łowego, szczapowego, suchego w ilości 15.000
metrów sześciennych do stacji Grodno, Sawalki,
Lida ewentualnie nad Niemcem lub kana-
łem Augustowskim.

Oferty w kopertach zapieczętowanych z
napisem „Oferta na dostawę drzewa opa-
łowego“ z podaniem miejsca załadunku i ce-
ny za jeden metr sześcienny loco wagon, skła-
dać Wydziałowi Zaopatrzenia przy dziale Bud.
Kwat. D. O. G. Białystok al. Fabryczna
№ 10 do dnia 28 sierpnia. 3370 4-1

Bank dla Handlu i Przemysłu w WARSZAWIE

ODDZIAŁ w BIAŁYMSTOKU,

podaje do publicznej wiadomości, że
w dniu 29 b. m. o godz. 12 w poł.
w biurze Doma Handlowego Gordon i Pe-
relzon w Białymstoku przy ul. Lipowej
№ 38 odbędzie się przetarg na 3 wagony
otrab.

Towar oglądać można pod wymie-
nionym adresem w godzinach biurowych.

3236 DOKTOR 2-1
Henryk Adelfang
(Z WARSZAWY)
Choroby serca i płuc
Badanie krwi (Wasser-
mann Widul, posiewy lin.)
od 3-6 pp.
Senkiewicza 40.

Ogłoszenia drobne.

Czapki uniformowe
dla uczniów i
uczenie pań-
stwowego gimnazjum po-
leca firma „OLONJA“
i Moduszeńskiej
Rynek Kościuszki № 1
Ceny przystępne. 3233 10 2

Egzaminy 5 kl. Gimna-
zjum Św. Kazimierza w Go-
nładzu odbędzie się między
1 a 7 września. Czas skła-
dać poania wraz z metry-
kami 3282

Skradzono kartę powolenia
wyd. w Białymstoku przez
P. K. U. na imię Paweł
Bruzewski rocz. 1888 zam.
w majątku Boguszele gm.
Krypnopow Białostocki 3354

Zgubiono zezwolenie wyd.
przez P. K. U. 42 p.p. w
Białymstoku L. dz 6430/1
od 15 czerwca 1921 na imię
Lejble Sapoznikow na otrzy-
manie paszportu zagranicz-
nego zam. przy ul. Polnej
№ 21 3352

Zgubiono paszport polski
na imię Dr. Nechama
Zelmana zam. przy ul. Ryn-
kowej № 32 3355

Skradzono kartę o demo-
bilizacji wyd. przez kom.
Szabowo Departament górn-
okrajowy na imię Adama
Leszczyńskiego mieszkańca
wsi Lesznie, gm. Zawyki pow.
Białostockiego rocz. 1896
Białostockiego rocz. 1896
3362

Zgubiono kartę powolenia
wyd. w Białymstoku przez
P. K. U. na imię Jana Se-
miankowicza rocz. 1898 przy-
tem zgubiono wiele innych
dokumentów, o jego bylej
służbie urzędnikiem pocz-
towym w m. Grodnie sam.
we wsi Ostrowka gm. Za-
budów pow. Białystok 3369

Zgubiono dokument demo-
bilizacyjny nazwisko wach-
mistra Kabala Leonarda 11
p. ulanów przynależny do
P. K. U. Ostrowiec rocz.
1895 3363

Zgubiono portfel z dowo-
dem osobistym na imię
Karola Gorbika. Znajdca
zwrócić za wynag-
rodzeniem. Wiadomość w
Red. Dzien. Biel. 3368

Zgubiono kartę beztermino-
wego urlopu wyd. w Bia-
łymstoku przez P. K. U. na
imię Józef Owsiński rocz.
1897 zam. we wsi Zaslank-
kach gm. Dojlidy pow. Biał-
ostocki 3366

Skradzono kartę pozwo-
lenia na broń wyd. w
Białymstoku przez Staro-
stwo na imię Stefana Kull-
kowskiego Młynarzowi zam.
we wsi Rostoloy gm. Zawy-
ki pow. Białystok 3365

Zgubiono kartę powolenia
wyd. w Białymstoku przez
P. K. U. na imię Abrama
Icchok Londyński rocz. 1900
zam. w Siemiatycze pow.
Biełski 3367

Skradzono paszport i le-
miecki na imię Jana
Błaszko zam. przy ul.
Antonikowskiej № 22-a 3364

Skradzono kartę powolenia
wyd. w Białymstoku przez
P. K. U. na imię Franciszka
Zaleszczyka rocz. 1902 zam.
w folwarku Mankowizna
pow. Białostocki gm. Juch-
nowieckiej 3357

Nauczyciel matematyki Pań-
stwowego Żeńsk. Gim-
nazjum poszukuje pokoju w
chrześcijańskiej rodzinie Ad-
res: Ul. Mickiewicza Państw.
Żeńsk. Gimnazjum 3360

Zgubiono kartę powolenia
wyd. w Białymstoku przez
P. K. U. na imię Antoniego
Koucewicza rocz. 1894 zam.
we wsi Kruszyn gm. Krypnopow.
pow. Białostocki 3377

Zgubiono kartę powolenia
wyd. w m. Sokółce przez
P. K. U. w Białymstoku na
imię Szloma Jaroszewski
rocz. 1898 zam. w m. Da-
browie pow. Sokółki 3378

Zgubiono kartę powolenia
wyd. w m. Suwałkach
przez P. K. U. na imię Jo-
zef Rubinsztajn rocz. 1902
zam. gmina Jeleniewo pow.
Suwałski 3376

Sprzedaje się posiadłość
na Białymstoku skła-
dająca się z ogrodu i dre-
wnianych zabudowań. Wła-
dność Sokółka Lyszkie-
wicz 3379

Zgubiono legitymację pol-
ską na imię Chaim Za-
kaj zam. w m. Żeludki pow.
Ludcki 3347

Popierajcie
Dziennik
Białostocki.

3375 Ogłoszenie. 3-1

Oddział Białostocki Dyrekcji Wileńskiej
P. K. P. ogłasza niniejszym przetarg publiczny
na dzierżawę przechowalni pakunków ręcz-
nych na st. Białystok i osob.

Osoby ubiegające się o tą dzierżawę win-
ny wnieść ofertę, zaopatrzoną znaczkiem stem-
plowym za 10 marek., do W-ła Przewozowo-
Instrakcyjnego (Białystok Lipowa 43) do 15
września r. b. w godzinach urzędowych, gdzie
im będą udzielane w tej sprawie bliższe in-
formacje.

Przez Zarząd Oddziału zastrzeżo so-
bie prawo wyboru między reflektantami.

Bachę pocynkowaną Nr 22, 20, i 18,
Białą żelazną czarną od pół do jednego m/m
grubości

Cynę angielską, oryg. bloki marki Banka.
Metal biały dla łożysk (Lagermetall),
Drut stalowy oraz liny druciane pocynk. (od 03 do
08 mm grubości)

Zelazo tańmowe, wszystkie szerokości,
TER destylowany z węgla kamiennego Garbolineum,
Maszyny do łamania kamienia, fabrycznie
nowe, 5, 8, 10 i 13 HP.
Jak i wszelkie artykuły techniczne, kopalniane, oraz
materiały budowlane palca ze składu do natych-
miastowej dostawy:

BIURO TECHNICZNE

3319 **Bolesława de Dahlke** 10-1
Kraków, ul. Siemiradzkiego 35, Tel. № 2180

Ogłoszenie.

Wydział Statystyczny Magistratu
m. w. Białostoka poszukuje osób wykwalifi-
kowanych, względnie urzędników celem przy-
jęcia udziału w pracy przy jednodniowym spie-
szeniu ludności mającym się odbyć 30 września
r. b. Wysokość wynagrodzenia określona zo-
stanie przez Władze Centralne.

Zapisy przyjmują Kierownik Wydziału Ad-
ministracyjno Statystycznego Magistratu do dn.
30 sierpnia r. b. (Warszawska 21.)
3372 3-1

Księgarnia „Św. Kazimierza” Kynek Kościuszki 7.

poleca najświeższe nowości beletrystyczne, słowniki,
atlasy, książki szkolne, oraz przyjmuj wszelkie zlecenia
3152 w zakresie księgarstwa. 20-1

Najpoprzychy-
szy
Ból gł. wy-
i m. grenę
usuują

proszki z kogutki-m
MIGRENO NERVOSIN
Sprzedaż w aptekach i
składach aptecznych.
Skład główny w aptece
W. Hermanowskiego.

3293 6-2

Dr. J. Walewski
Choroby włosów, skórne
i weneryczne
Rynek Kościuszki № 3
przyjm. je
od 5-ej do 7-ej w.
3357 13-2

Dr. D. KANEL
Spec. chorób ocznych
Przyjmuje od 11-tej do
1-3 ej i od 5-7 ej wiecz.
ulica Senkiewicza 37,
13-1 II piętro. 3328

DOKTOR
M. Kanel
Specjalista od cho-
rób wenerycznych,
skórnych i włosów.
Rozpocznie przyjmie cho-
rób w sobotę 27/8 w m.
ul. Senkiewicza 37 Parter.
3374 26-1

Lekarz-Dentysta M. Gróndowska

po wyspecjalizowaniu się
w Berlinie powróciła i
wznowiła przyjęcia.

Wojskowym i urzędnikom
ustępstwo.
Gabinet przyjąd:
od 10-2 i od 4-7.
ul. Senkiewicza 34a nad
Apteką Kurickiego.
3311 26-1

DOKTOR Aleksander Gurwicz

Specjalista od oberób skór-
nych i wenerycznych
Powrócił i wznowił przy-
jęcie chorych od 10-1 i
4-8
Lipowa 17. 27-17 2033

D-r NEUMARK

z Piotrogradu
b. ordynator Piotrograd-
skiego Riazuzjewskiego
szpitala wenerycznego.
Choroby weneryczne,
skórne i moczopięcio-
we. (606-914).

od 10-12 i od 3-8 pp.
ul. Kilińskiego № 11.
27-19 b. Niemiecka. 3021

Powatna przedsiębior-
stwo letne poszukuje
dobrej polki na b. ur. na
pierwszorzędnej ulicy.
Wiadomość: HOTEL
RITZ № 308. 3184